

DECIZIE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Oleg Sternioală, Mariana Pitic, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Întreprinderea Municipală „Piața Agroindustrială Ialoveni”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Servibit-Com” împotriva Întreprinderii Municipale „Piața Agroindustrială Ialoveni” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Piața Agroindustrială Ialoveni” și casată hotărârea Judecătoria Ialoveni din 04 noiembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 02 iulie 2015, reclamanta SRL „Servibit-Com” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat, că în perioada din 25 august 2012 pînă la 28 februarie 2014, reclamanta a prestat servicii, prin care a eliberat marfa pîrîtului potrivit facturilor: seria HB nr. 0104234, HB nr. 0104276, HB nr. 0104194, HB nr. 0104276, WI nr. 2085271.

Sustine că, reieșind din aceste raporturi, SRL „Servibit-Com” a prestat servicii de a elibera mărfuri de cancelarie, iar ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a primit marfa și s-a obligat să achite serviciile în sumă de 14 820 lei.

Astfel, a menționat că în urma prestării serviciilor nominalizate, ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a achitat o parte de sumă în valoare de 13 550 lei, conform actului de verificare din 23 ianuarie 2015, rămânând datoria în sumă de 1270 lei.

De asemenea, reclamantul mai indică că a expediat în adresa ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” la 03 aprilie 2015 pretențiile privind reclamarea datoriilor acumulate, care a fost recepționată de către pîrît la 09 aprilie 2015, însă pretenția respectivă din partea pîrîtului nu a fost soldată cu careva răspuns,

considerînd că acțiunile pîrîtului contravin clauzei contractuale și legislației în vigoare.

Solicită SRL „Servibit-Com” încasarea din contul ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” în beneficiul său a datoriei în sumă de 1 270 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 908 lei, precum și cheltuielile aferente formate din taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii în mărime de 270 lei, precum și asistență juridică acordată în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Ialoveni din 04 noiembrie 2015 s-a admis acțiunea integral, s-a încasat de la ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” în beneficiul SRL „Servibit-Com” datoria în sumă de 1 270,00 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 908 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 5 270 lei, iar în total suma de 7 178 lei.

La 19 noiembrie 2015, ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătorei Ialoveni din 04 noiembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care a respinge cererea acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 s-a admis apelul declarat de ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni”, s-a casat hotărîrea Judecătorei Ialoveni din 04 noiembrie 2015, cu pronunțarea unei noi prin care s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat de la ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” în beneficiul SRL „Servibit-Com” dobînda de întîrziere în sumă de 908 lei, cheltuielile de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei, și cheltuielile de acordare a asistenței juridice în sumă de 1 000 lei.

La 30 mai 2016, ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a declarat recurs, împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiate și ilegale hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel, deoarece la pronunțarea hotărîrilor au dat o apreciere greșită materialului probator, a interpretat eronat normele materiale.

Sustine recurentul că, instanța de apel a dat o apreciere eronată normelor de drept material, iar în consecință eronat a dispus încasarea dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată, în cazul în care dobînda a fost calculată pentru perioada de la 25 august 2012 pînă la 30 iunie 2015, deși suma care se pretinde în mărime de 1 270 lei, figurează din data de 01 martie 2014.

Totodată, a mai invocat recurentul că, la data depunerii acțiunii în judecată, 02 iulie 2015 datoria deja era stinsă, conform dispoziției de plată nr. 84 din 30 iunie 2015, prin care s-a achitat suma de 1 270 lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 30 mai 2016 este depus în termen, în cazul în care copia deciziei a fost recepționată de recurent la 21 aprilie 2016 (f.d. 88).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 14 iunie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Servibit-Com” cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, recursul declarat de ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni”, s-a considerat admisibil și s-a fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători pentru examinarea fondului recursului pentru 21 septembrie 2016.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 s-a dispus amânarea examinării cauzei pentru 12 octombrie 2016, pentru studiere suplimentară.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu modificarea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe.

Astfel, înaintând cererea de chemare în judecată împotriva ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni”, SRL „Servibit-Com” a solicitat încasarea datoriei în sumă de 1 270 lei, dobînzii de întîrziere în mărime de 908 lei, precum și cheltuielile aferente formate din taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii în mărime de 270 lei, și de asistență juridică acordată în mărime de 5 000 lei.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii, iar instanța de apel a casat hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre de admitere parțială a hotărîrii.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe și deciziei instanței de apel, în raport cu criticele formulate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanței de apel este parțial eronată, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic litigios.

În favoarea concluziei enunțate, conform materialelor cauzei, instanța de recurs reține că, în perioada 25 august 2012 - 28 februarie 2014, SRL „Servibit-Com” a prestat servicii, prin care a eliberat marfa ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” potrivit facturilor: seria HB nr. 0104234, HB nr. 0104276, HB nr. 0104194, HB nr. 0104276, WI nr. 2085271.

Tot, materialele cauzei atestă că SRL „Servibit-Com” a prestat servicii de a elibera mărfuri de cancelarie, iar ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a primit marfa și s-a obligat să achite serviciile în sumă totală de 14 820 lei, iar ca rezultat al achitării parțiale, conform actului de verificare din 23 ianuarie 2015, a acumulat o datorie în sumă de 1270 lei.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Iar, conform art. 572 alin. (1) - (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Prin prisma normelor enunțate, în coraport cu materialele cauzei, Colegiul consideră că prima instanță a dat o apreciere eronată materialului probator și eronat a încasat ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” datoria în sumă de 1270 lei, pe când instanța de apel just a reținut faptul achitării datoriei.

Or, conform ordinului de plată nr. 84, la 30 iunie 2015 ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a achitat SRL „Servibit-Com” datoria în sumă de 1270 lei.

Astfel, Colegiul consideră neîntemeiată cerința SRL „Servibit-Com” de încasare a datoriei în mărime de 1270 lei, în cazul în care la data adresării în instanță cu acțiune, 02 iulie 2015, această datorie deja era achitată.

Conform art. 619 Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În interpretarea corectă a normei supra citate, urmează a reține că, debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului ca urmare a neexecutării obligației pecuniare asumate. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Prin obligație pecuniară se va înțelege acea obligație, în virtutea căreia debitorul e obligat, în baza unui contract sau a unei obligații extra contractuale prevăzute de Codul civil, să transmită creditorului bani, în sumă determinată sau determinabilă, adică utilizează banii ca mijloc de plată.

Lipsa la debitor a surselor bănești necesare pentru achitarea datoriei rezultate din obligații pecuniare nu poate servi drept temei pentru eliberarea acestuia de achitarea dobânzii de întârziere.

Totodată urmează a reține că, dobânda de întârziere urmează a fi încasată de la data punerii debitorului în întârziere. Punerea debitorului în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care el pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare ce mai este posibilă. Procedura punerii în întârziere nu este reglementată în mod special, de aceea poate rezulta din orice act, notificare, telegramă. Aceasta urmează a fi confirmată prin avizul de recepție din partea debitorului.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, SRL „Servibit-Com” la 03 aprilie 2015 a expediat în adresa ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” pretenție, prin care a solicitat stingerea datoriei în mărime de 1270 lei, în termen de 5 zile de la data recepționării (f.d. 14A).

Iar, la 08 aprilie 2015 ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a recepționat pretenția înaintată, (f.d. 14), însă în termenul stabilit nu a achitat datoria acumulată.

Astfel, potrivit celor supra relatate, Colegiul consideră eronată concluzia primei instanțe și a instanței de apel, în partea încasării dobânzii de întârziere în mărime de 908 lei, pentru perioada de la 25 august 2012 până la 30 iunie 2015, în cazul în care pretenția a fost înaintată la 03 aprilie 2015, și recepționată la 08 aprilie 2015, iar termenul de achitare a datoriei a fost stabilit de 5 zile.

Reieșind din cele supra indicate, instanța de recurs consideră că, ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” a fost în întârziere din data de 14 aprilie 2015 până la data achitării datoriei, adică 30 iunie 2015, prin urmare conform calcului urmînd a încasa de la ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” în beneficiul SRL „Servibit-Com” dobânda de întârziere în mărime de 61,61 lei.

În consecință, reieșind din cele relatate și conform normelor de drept enunțate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, circumstanțele pricinii au fost constatate de instanțele inferioare, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” cu modificarea deciziei instanței de apel în sensul micșorării perioadei de încasare a dobânzii de întârziere. .

În conformitate cu art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Subsecvent celor relatate, instanța de recurs consideră că, ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” urmează să achite SRL „Servibit-Com” cheltuielile de judecată sub formă de achitare a taxei de stat la înaintarea acțiunii, în mărime de 270 lei.

În partea încasării cheltuielilor de acordare a asistenței juridice, Colegiul reține prevederile art. 96 alin. (1) - (1¹) CPC, conform căruia instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin prisma normei precitate urmează a înțelege că, cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Iar, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de recurs, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; precum și alți factori.

Din materialele dosarului, Colegiul reține că SRL „Servibit-Com” a prezentat în calitate de probă privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, bonul de plată nr. 273989 din 01 iulie 2015 (f.d. 6).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reținând că, în prevederile legale nu este stipulat o taxă stabilă pentru acțiunile efectuate de către avocat în ședințe de judecată, în baza probelor anexate la materialele dosarului și în conformitate cu normele materiale indicate, consideră că în speță dedusă judecătii cheltuielile de asistență juridică solicitate de SRL „Servibit-Com” nu sunt reale, necesare și rezonabile de a fi încasate, or suma de 5000 lei este una exagerată și nejustificată, prin urmare consideră că instanța de apel just a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acestei cerințe, dispunând

încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 lei, ca fiind reale, necesare și rezonabile în raport cu speța dedusă judecării.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a modifica decizia instanței de apel în partea prin care a încasat din contul ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” în beneficiul SRL „Servibit Com” a dobânzii de întârziere, prin micșorarea acesteia până la suma de 61,61 lei, iar în rest a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin. (1) lit. e), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Piața Agroindustrială Ialoveni”.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Servibit-Com” împotriva Întreprinderii Municipale „Piața Agroindustrială Ialoveni” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, în partea încasării dobânzii de întârziere după cum urmează:

Se micșorează suma încasată din contul Întreprinderii Municipale „Piața Agroindustrială Ialoveni” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Servibit-Com” cu titlu de dobândă de întârziere de la 908 (nouă sute opt) lei până la 61 (șaizeci și unu) lei, 61 bani.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Galina Stratulat